

4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної з промисловим виловом риби, крім внутрішніх водойм (ставків) господарств : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 31.05.2013 р. № 341 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 50. – Ст. 289.
5. Кодекс торгівельного мореплавства : Кодекс України від 23.05.1995 р. № 176/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 47, 48, 49, 50, 51, 52. – Ст. 349.
6. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них : Закон України від 06.02.2003 р. № 486-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 15. – Ст. 107.
7. Герасименко Я.О. Правове регулювання охорони й використання тваринного світу / Я.О. Герасименко // Проблеми законності. – 2009. – № 106. – С. 232-239.
8. Сухоребра Т.І. Адміністративна відповідальність за порушення правил полювання та рибальства : дис... канд.. юр. наук. : спец. 12.00.07 / Сухоребра Тетяна Іванівна. – К., 2011. – 251 с.
9. Про Державне агентство рибного господарства України : Указ Президента України від 16.04.2011 р. № 484/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 13. – Ст. 10.
10. Гудов Я. Система адміністративного права у наукових працях Н.П. Карадже-Іскрова / Я. Гудов // Вісник Київського Національного університету ім. Т.Г. Шевченка : Юридичні науки. – 2010. – № 82. – С. 104-107.
11. Лилак Д. Адміністративна і цивільно-правова відповідальність юридичних осіб у сфері економічних відносин (колізії теорії і проблеми практики) / Д. Лилак // Право України. – 2000. – № 1. – С. 24-30.

УДК 343.851

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ НА РИНКУ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Черней В.В., к.ю.н., доцент

Національна академія внутрішніх справ

У статті надано характеристику правовим засадам забезпечення безпеки на ринку небанківських фінансових послуг в Україні. Автором визначені головні причини та умови, що заважають ефективному забезпеченню безпеки на ринку небанківських фінансових послуг в Україні та запропоновано ряд заходів із удосконалення діяльності окремих фінансових інститутів.

Ключові слова: правове забезпечення, безпека, небанківські фінансові установи, запобігання, державні інститути.

Черней В.В. ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ НА РЫНКЕ НЕБАНКОВСКИХ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ В УКРАИНЕ / Национальная академия внутренних дел, Украина

В статье охарактеризованы правовые основы обеспечения безопасности на рынке небанковских финансовых услуг в Украине. Автором определены основные причины и условия, мешающие эффективному обеспечению безопасности на рынке небанковских финансовых услуг в Украине и предложен ряд мероприятий по совершенствованию деятельности отдельных финансовых институтов.

Ключевые слова: правовое обеспечение, безопасность, небанковские финансовые учреждения, предотвращение, государственные институты.

Chernyey V.V. LEGAL BASIS OF SECURITY IN THE MARKET OF NON-BANK FINANCIAL SERVICES IN UKRAINE / National academy of internal affairs, Ukraine

The author has identified the main causes and conditions that will prevent effective security system on the market of non-bank financial services in Ukraine and zaproponovanoryad measures to improve the operation of certain financial institutions. Also, this topic has always been a very topical and important. Because the relevance of the topic, is that security on the market of non-bank financial services has been one of the

priorities of national security in the financial sector. Financial institutions are exposed to a number of risks that are inherent in the economy: investment, foreign exchange, credit, interest rate, inflation, tax etc. Financial risk management policy should form the basis of financial sector development strategy and include the development of measures for the detection and prevention of high risks and negative effects caused by them. According to the Concept of national security in the financial sector on August 15, 2012 national security in the financial sector include security issues in the public sector in the management of public debt, guaranteed debt and the debt of the corporate sector, taxation, finance and insurance real economy, banking, foreign exchange market and the functioning of the stock market and non-bank financial sector. Characteristic features of national security in the financial sector is the balance, resistance to internal and external threats, the ability to ensure the effective functioning of the national economy and the economic growth of the country. The problem that needs solving is not effective enforcement mechanisms to neutralize, minimize the impact and eliminate phenomena and factors that lead to the creation of external and internal security threats in the financial sector. Also the analysis of the main provisions of the Concept of prudential supervision shows that their implementation will help improve the capitalization of domestic insurance companies (which opens up prospects of new insurance products, insurance of large risks) and their financial stability, improve the quality of assets of financial institutions, to ensure the safety of pension assets to restore and increase public trust, to increase the share of assets of non-bank financial institutions in the total assets of the financial sector in Ukraine, which will have an overall positive impact on the security market for financial services.

Key words: legal, security, non-bank financial institutions, prevention, public institutions.

Забезпечення безпеки на ринку небанківських фінансових послуг виступає одним з пріоритетних напрямів національної безпеки у фінансовій сфері. Фінансові інститути піддаються низці ризиків, які притаманні економіці: інвестиційному, валютному, кредитному, процентному, інфляційному, податковому та ін. Політика управління фінансовими ризиками повинна скласти основу стратегії розвитку фінансового сектору і включати розробку системи заходів щодо виявлення і попередження високих ризиків та негативних наслідків, зумовлених ними [1].

Відповідно до Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері від 15 серпня 2012 р., національна безпека у фінансовій сфері включає питання безпеки в бюджетній сфері, у сфері управління державним боргом, гарантованим державою боргом та боргом корпоративного сектора, податковій сфері, сфері фінансів реального сектора економіки, банківській сфері, сфері валютного ринку та у сферах функціонування фондового ринку та небанківського фінансового сектора. Характерними ознаками національної безпеки у фінансовій сфері є збалансованість, стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз, здатність забезпечити ефективне функціонування національної економіки та економічне зростання держави. Проблемою, яка потребує розв'язання, є недостатньо ефективне застосування механізмів, спрямованих на нейтралізацію, мінімізацію впливу та усунення явищ і чинників, що призводить до створення зовнішніх та внутрішніх загроз безпеці у фінансовій сфері [2].

Забезпечення фінансової безпеки небанківської фінансово-кредитної установи – це сукупність заходів, спрямованих на захист процесу формування фінансових ресурсів, запобігання збитків та ефективне використання коштів у їх фінансовій діяльності. Безпосередньо, заходи із забезпечення фінансової безпеки виконуються в чотири етапи:

1. Визначення загроз фінансовій безпеці, їх небезпечності та механізмів негативного впливу на фінансовий стан фінансово-кредитної установи.
2. Визначення уразливих (слабких) місць і напрямів у фінансовій безпеці, розроблення та застосування заходів захисту та протидії негативному впливу загроз.
3. Визначення сильних сторін та переваг фінансової безпеки, проведення заходів щодо мінімізації ризиків використання коштів.
4. Формування (використання) сприятливих умов для здійснення фінансово-господарської діяльності, реалізація заходів захисту їх фінансових операцій.

Враховуючи, що внутрішні загрози мають досить значну питому вагу у всій сукупності загроз діяльності небанківських фінансово-кредитних установ, а також чисельні приклади проведення останніми операцій, які є для них неефективними, а то і збитковими, особливе місце у фінансовій безпеці має займати протидія неконтрольованому витoku з небанківських фінансово-кредитних установ коштів. Здійснення заходів з протидії неконтрольованому витoku

коштів є функцією майже всіх підрозділів небанківської фінансово-кредитної установи при постійному контролі їх служб безпеки та керівництва. Тут мають проводитися досить різноманітні заходи, серед яких:

- облік усіх видів коштів, фінансових документів та фінансових інструментів, що використовуються у небанківських фінансово-кредитних установах;
- планування використання фінансових ресурсів;
- колективне прийняття рішень про здійснення великих платежів та об'ємних операцій;
- визначення повноважень посадових осіб щодо використання коштів;
- дотримання принципу «чотирьох очей» при оформленні фінансових документів;
- правове регулювання порядку фінансування проектів, операцій, діяльності небанківської фінансово-кредитної установи;
- визначення обсягів відповідальності посадових осіб за допущені порушення при використанні коштів;
- розслідування усіх випадків, пов'язаних з незаконним або нецільовим використанням коштів, їх розтратою, виявлення причин та умов, за яких мали місце такі випадки та вжиття заходів на їх усунення;
- установа спеціального порядку доступу до фінансових ресурсів;
- забезпечення надійного зберігання готівки, цінностей, бланків фінансових документів та інструментів.

Аналіз діяльності небанківських фінансово-кредитних установ показує, що основними причинами, які створюють їм негативний результат, є: неадекватна реакція на зміни економічної ситуації в країні, особливо з точки зору підвищення ризику комерційної діяльності, а також на стан, ефективність діяльності партнерів, контрагентів, клієнтів та перспективність економічних проектів, що ними реалізуються; відсутність у технологіях фінансових операцій та методиках їх проведення системних заходів захисту, адекватного ситуації підходу до мінімізації ризиків, які можуть виникати під час зазначених операцій; недосконалість правового регулювання фінансової діяльності; недосконалі дії органів управління та персоналу небанківської фінансово-кредитної установи щодо формування і, особливо, використання коштів; недобросовісна поведінка, а подекуди і кримінальний характер діяльності окремих суб'єктів ринку фінансових послуг [3, 98-133].

Усе вищенаведене вказує на нагальну необхідність створювати певну систему заходів безпеки усіх без винятку операцій, які проводять у своїй діяльності небанківські фінансово-кредитні установи. Водночас, досвід показує, що якоїсь єдиної системи заходів безпеки проведення операцій в Україні не існує. Усі вони, використовуючи існуючу законодавчу і нормативну базу, виробляють свої заходи і з тією чи іншою ефективністю застосовують їх для захисту своєї діяльності.

Позитивними кроками держави у забезпеченні безпеки фінансових послуг небанківських установ стали затвердження у 2010 р. Концепції запровадження пруденційного нагляду за небанківськими фінансовими установами, відповідно до якої, цілями здійснення пруденційного нагляду є захист інтересів споживачів фінансових послуг, запобігання настанню неплатоспроможності та забезпечення фінансової стійкості фінансових установ через застосування відповідних корегуючих заходів шляхом виявлення підвищених ризиків у діяльності фінансових установ, контролю за платоспроможністю, ліквідністю та прибутковістю фінансової установи; мінімізація випадків банкрутства та системної кризи фінансових установ; прогнозування майбутніх фінансових результатів на основі звітів поточного періоду; ухвалення урядом Концепції захисту прав споживачів небанківських фінансових послуг в Україні; оприлюднення проекту Правил здійснення депозитних операцій для кредитних спілок; розробка Стратегії розвитку фінансового сектора України до 2015 року. Зокрема, Стратегія

передбачає впровадження нагляду за ризиками та посилення контролю за діяльністю фінансових установ; створення уніфікованих вимог до корпоративного управління; посилення боротьби з відмиванням грошей; концентрацію та інтеграцію наглядових функцій у єдиному регуляторному органі тощо.

Відзначимо, що важливою умовою підвищення рівня безпеки ринку фінансових послуг є реальне втілення вимог Концепції пруденційного нагляду. З цією метою доцільно використати досвід такого нагляду за банками, особливо що стосується кредитних спілок (у частині проведення стрес-тестування, здійснення моніторингу на основі системи індикаторів раннього попередження фінансової нестабільності шляхом оцінки основних показників діяльності). Досвід Великобританії засвідчує посилення законодавчих вимог щодо пруденційних стандартів для кредитних спілок у сфері оцінки капіталу, ліквідності та резервування під неповернення кредитів. В Ірландії готується реформа регуляторної системи, яка передбачає створення при Центральному банку Комісії єдиного інтегрованого регуляторного органу фінансового ринку. Зокрема, дія стандартів банківського нагляду буде поширена і на кредитні спілки [4].

Аналіз основних положень Концепції пруденційного нагляду також засвідчує, що їх реалізація дасть змогу підвищити капіталізацію вітчизняних страхових компаній (що відкриває перспективи появи нових страхових продуктів, страхування масштабних ризиків) та їх фінансову стійкість; підвищити якість активів фінансових інститутів; забезпечити збереження пенсійних активів; відновити та збільшити рівень суспільної довіри; збільшити частку активів небанківських фінансових інститутів у загальній структурі активів фінансового сектору України [1], що матиме загальний позитивний вплив на рівень безпеки ринку фінансових послуг.

З метою забезпечення фінансової стабільності та підвищення рівня безпеки ринку фінансових послуг, які надають небанківські фінансово-кредитні установи, необхідно здійснити ряд заходів із удосконалення діяльності окремих фінансових інститутів, зокрема:

1) *страхових компаній:*

- посилити контроль та удосконалити управління страховими резервами шляхом розширення переліку фінансових інструментів, у які можуть спрямовуватися кошти страховиків, стимулювання інвестування в розробку та впровадження високотехнологічного устаткування, ресурсо- та енергозберігаючі технології, інфраструктуру тощо. Адже, як показує практика, інвестиції в економіку за напрямками, визначеними урядом, у загальному обсязі страхових резервів не перевищують 0,3%;
- забезпечити гарантування страхових внесків (зокрема, страхування життя) у випадку банкрутства страхової компанії. Наприклад, у США гарантована сума у випадку банкрутства страховика складає 250 тис. дол., що є вищою, ніж обсяги гарантування депозитів у банках; у Канаді захищені власники страховок життя та здоров'я [5, 566];
- стимулювати надання комбінованих послуг шляхом пропозиції комплексних страхових продуктів, що підвищуватиме ефективність діяльності під час фінансової дестабілізації; стимулювати розвиток страхування інвестиційних, фінансових ризиків відповідальності;
- забезпечити постійний моніторинг за активами страховиків, які часто на момент звітності поповнюють їх за рахунок кредитів банків; підвищити вимоги до статутного капіталу, що сприятиме зростанню капіталізації та розвитку страхування фінансових ризиків, які вимагають значного покриття, розвитку перестраховування, зменшенню «схемного» страхування;
- запровадження оцінки ліквідності та інших ризиків на основі ринкових оцінок;
- запровадити щомісячну звітність у формі, що забезпечує оперативний її розгляд та прийняття оперативних рішень Держфінпослуг стосовно страховиків, показники діяльності яких мають істотні зміни протягом звітного періоду;

- забезпечити прозорість як страховиків, так і Держфінпослуг за рахунок запровадження системи оприлюднення зведеної інформації на страховому ринку та у розрізі страховиків;

2) *недержавних пенсійних фондів:*

- забезпечити позиціонування недержавного пенсійного забезпечення на ринку фінансових послуг шляхом інформування населення щодо його переваг;
- запровадити податкові стимули (звільнення від оподаткування коштів, перерахованих на недержавні пенсійні рахунки, відстрочення сплати податків та ін.) для суб'єктів господарювання;
- забезпечити транспарентність діяльності шляхом розкриття інформації щодо напрямків інвестування акумульованих фінансових ресурсів, рівня ризикованості вкладів, можливої величини отриманого доходу та ін.;
- посилити контроль за дотриманням належного рівня власного капіталу адміністратора недержавного пенсійного фонду, вимог щодо диверсифікації та якості активів фондів;
- створити адекватну систему контролю інвестиційного, операційного та управлінського ризиків. Наприклад, у Німеччині орган нагляду за пенсійними фондами вимагає розроблення та затвердження стратегії управління ризиками [1];

3) *кредитних спілок (КС):*

- розширити можливості кредитної кооперації шляхом залучення до неї юридичних осіб;
- удосконалити систему управління кредитною спілкою шляхом підвищення ролі членів в управлінні, які мають депозитні вклади;
- перевести діяльність на безготівкові розрахунки з метою здійснення податкового контролю та зменшення проведення тіньових операцій;
- створити фонд гарантування вкладів членів кредитних спілок, що водночас вимагає впровадження механізмів підтримки ліквідності шляхом рефінансування, створення стабілізаційного фонду, на уповноважених якого покладатимуться функції попередження банкрутства та захист в умовах фінансових труднощів;
- створити Державне підприємство «Єдиний розрахунковий центр» з метою санації КС шляхом викупу їхніх зобов'язань перед вкладниками; удосконалити фінансові нормативи діяльності, розробити тести раннього попередження кризи [6]. Наприклад, у США діє система підтримки ліквідності КС, надаються урядові гарантії з повернення вкладів та поширена практика поглинання сильнішими фінансовими інститутами менш стабільних [7];
- посилити контроль за дотриманням критеріїв та нормативів платоспроможності, якості активів, ризиковості операцій та ліквідності, дотриманням порядку формування резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок;
- запровадити на державному й регіональному рівні систему оздоровлення кредитних спілок;
- сформувати установи сервісної інфраструктури, які повинні надавати послуги кредитним спілкам у сфері навчання, мінімізації фінансових ризиків, управління ліквідністю [8];
- запровадити загальні правила оподаткування, як наприклад, у Канаді, де кредитні спілки не мають пільг з податку на прибуток [9]. Натомість, податкові преференції необхідно надавати тим спілкам, які дійсно розв'язують соціально-економічні проблеми на принципах взаємодопомоги й соціально-економічного захисту.

Крім того, обов'язковою умовою забезпечення ефективної реалізації політики у сфері фінансової безпеки для небанківських фінансово-кредитних установ є реалізація вимог Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері. У зазначеному документі визначається, що, незважаючи на досить інтенсивне формування, небанківський фінансовий

сектор на цей час не став головним та зручним механізмом забезпечення реального сектора економіки необхідними фінансовими ресурсами.

Для мінімізації ризиків, які можуть стати наслідком недостатньої стійкості, прозорості та конкурентоспроможності небанківського фінансового сектора, необхідно зміцнити інституційну та фінансову спроможність органів, що здійснюють державне регулювання ринку фінансових послуг.

Державна політика у сфері небанківського фінансового сектора повинна бути спрямована на:

- створення системи ідентифікації ризиків, проведення моніторингу та поточного аналізу ринку фінансових послуг з метою забезпечення створення можливостей для вжиття запобіжних заходів до забезпечення фінансової безпеки;
- посилення прозорості та відкритості в діяльності фінансових установ та органу, який здійснює державне регулювання і нагляд за такими установами;
- підвищення платоспроможності та фінансової стійкості небанківських фінансових установ;
- забезпечення належного захисту споживачів небанківських фінансових послуг;
- запобігання використанню небанківських фінансових установ для непродуктивного виведення капіталу за кордон.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чаплигін К.М. Державне антикризове регулювання небанківських фінансових інститутів в Україні / К.М. Чаплигін // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2012. – № 5. – С. 54-58.
2. Концепція забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 серп. 2012 р. № 569-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/569-2012-%D1%80>
3. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: навчальний посібник [Електронний ресурс] / Зубок М.І., Рубцов В.С., Яременко С.М., Гусаров В.Г., Чернов. – К., 2012. – 226 с. – Режим доступу : <http://ifsa.kiev.ua/files/ekonomsec.pdf>
4. Слав'янська Н. Сучасні тенденції регулювання та нагляду сектора небанківських фінансових установ / Н. Слав'янська, А. Незнамова // Вісник Національного банку України. – 2011. – № 4. – С. 52-57.
5. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення) : [монографія] / О.І. Барановський. – К. : КНТЕУ, 2004. – 759 с.
6. Про затвердження плану заходів з метою підтримки подальшого розвитку системи кредитної кооперації: Проект розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.12.2010 р. № 76881 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://nfp.gov.ua/197.html?&tx_ttnews\[pointer\]=1&tx_ttnews\[tt_news\]=12805&tx_ttnews\[backPid\]=215&cHash=3c4e31abf0](http://nfp.gov.ua/197.html?&tx_ttnews[pointer]=1&tx_ttnews[tt_news]=12805&tx_ttnews[backPid]=215&cHash=3c4e31abf0)
7. Тихонова О.В. Фінансова безпека : проблема визначення / О.В. Тихонова // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ 2012. – № 2. – С. 20-29.
8. Терещенко П. Напрямки розвитку кредитних спілок в Україні / П. Терещенко // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 87-94.
9. Сорока А. Правове забезпечення діяльності кредитних спілок в Україні / А. Сорока // Ринок цінних паперів України. – 2008. – №11-12. – С. 67-72.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ОБІГОМ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Бардакова Л.В., аспірант

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Стаття присвячена актуальним питанням, які характеризують ефективність здійснення контролю за обігом лікарських засобів, недопущення потрапляння в обіг та вилучення з обігу неякісних та шкідливих лікарських засобів, вдосконалення законодавчих положень, що регулюють елементи здійснення такого контролю, забезпечення дотримання вимог нормативних актів у сфері регулювання торговельної діяльності.

Ключові слова: ефективність контролю, обіг лікарських засобів, якість лікарських засобів, етапи контролю за обігом лікарських засобів.

Бардакова Л.В. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ КОНТРОЛЯ ЗА ОБОРОТОМ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ / Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина

Статья посвящена актуальным вопросам, которые характеризуют эффективность осуществления контроля за обращением лекарственных средств, недопущение попадания в обращение и исключение из обращения некачественных и вредных лекарственных средств, совершенствование законодательных положений, которые регулируют элементы осуществления такого контроля, обеспечение соблюдения требований нормативных актов в сфере регулирования торговой деятельности.

Ключевые слова: эффективность контроля, обращение лекарственных средств, качество лекарственных средств, этапы контроля за обращением лекарственных средств.

Bardakova L.V. EFFICIENCY OF CONTROL ACTION ON TRAFFICKING OF DRUGS / National law university named after Yaroslav the Wise, Ukraine

The Article is concerned with topical issues which characterize efficiency of control action after circulation of drugs, non-admission of hit in circulation and an exclusion from circulation of deficient and harmful drugs, improvement of legislative provisions which regulate elements of implementation of such control, ensuring the observance of requirements of regulations in the sphere of regulation of trade activity.

Efficiency of control action on trafficking of drugs is one of priority tasks of the state and is aimed first of all on providing the rights of citizens on safe and qualitative medicines and promotes for development of the pharmaceutical sphere as the integral compound of national economy.

Application of administrative and legal actions in this sphere in crease the role and value of the state control in the sphere of trafficking of drugs. Thus, the main aspect connected with trafficking of drugs is ensuring efficiency of implementation of such control.

The purpose of this article is research of problems of determination of efficiency of control on trafficking of drugs and its differentiation on stages with help of which the controlis performed, application on practice of provisions of regulations existing in Ukraine concerning questions of the use of qualitative and safe medicines, and also justification of conclusions directed on current legislation improvement in this sphere.

The concept of efficiency of control is closely connected with concept productivity, as the end result of control- it is the key factor of determination of its efficiency. It is impossible to draw conclusions about results of control without identification of practical consequences which affected on the content of activity of object which is checked. From criterion of productivity inseparable is the criterion of effectiveness of control which displays that positive influence, which control exercises on the under control object, ability of the subject of control to provide timely and full implementation by object of control of recommendations, instructions and requirements.

In our opinion, there is an imperfection of the legislation and continuous changes which leads to legal lack of proper regulation on control of circulation of drugs which negatively influences on condition of pharmaceutical provision of the population with qualitative and safe medicines.

The conducted research of administrative legal support of efficiency of control on the circulation of drugs at the present-day stage of development, allows to come to the general conclusion about importance of changes both as the organizations and legal support of such trafficking.

Key words: efficiency of control, circulation of drugs, quality of drugs, stages of control of drugs circulation.

Посилення функцій держави із забезпечення контролю за обігом лікарських засобів на сучасному етапі супроводжується пошуком ефективних адміністративно-правових засобів такого забезпечення, підвищенням ролі правового регулювання обігу лікарських засобів. Проте, застосування адміністративно-правових заходів у зазначеній сфері посилює роль і значення державного контролю у сфері обігу лікарських засобів. Отже, головним аспектом,